

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษาของวิทยาลัยช่างศิลป์

นางสาว พัชรี ผลานุรักษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-698-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016035

I10300806

COST BENEFIT ANALYSIS IN EDUCATION OF THE
COLLEGE OF FINE ARTS

Miss Patcharee Palanuruksa

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษาของวิทยาลัย
ช่างศิลป์

โดย

นางสาว พัชรี ผลานุรักษา

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

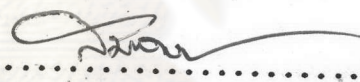
อาจารย์ นิสิต ชูโต

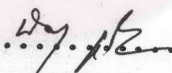

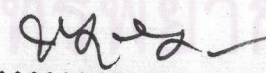
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

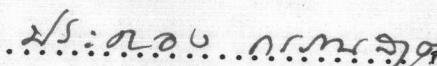

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ นิสิต ชูโต)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุด)

พัชรี ผลานุรักษ์ : การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการศึกษาของวิทยาลัยช่างศิลป์
(COST BENEFIT ANALYSIS IN EDUCATION OF THE COLLEGE OF FINE ARTS)

อ.ที่ปรึกษา : อ.นิศา ชูโต, 163 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน และอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาของวิทยาลัยช่างศิลป์ เพื่อหาค่าต้นทุนส่วนบุคคล และทางสังคมในการศึกษา ผลตอบแทนที่ได้รับหลังจากสำเร็จการศึกษา และอัตราผลตอบแทนภายในทั้งทางสังคมและส่วนบุคคล เพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจเข้ารับการศึกษาของบุคคล และเป็นแนวทางพิจารณาการจัดวางแผนการศึกษาของวิทยาลัยต่อไป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 503 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและเทคนิควิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ผลของการศึกษาพบว่า

1. ต้นทุนทางการศึกษา ได้แก่ ต้นทุนส่วนบุคคลของนักศึกษาตลอด 5 ปีการศึกษา มีค่า 178,261 บาท และต้นทุนทางสังคมต่อผู้สำเร็จมีค่าเท่ากับ 184,379 บาท
2. ผลตอบแทนทางการศึกษาของผู้สำเร็จระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นสูงรุ่น 2518-2529 ของกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 21-37 ปี พบว่ารายได้หลังภาษีโดยเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนมีค่าต่ำสุด 4,127.17 บาท สูงสุด 15,319.79 บาท
3. อัตราผลตอบแทนภายในส่วนบุคคลมีค่าร้อยละ 15.75 ส่วนอัตราผลตอบแทนทางสังคมมีค่าร้อยละ 14.86

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต พัดดี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา พัดดี

PATCHAREE PALANURUKSA : COST BENEFIT ANALYSIS IN EDUCATION OF THE COLLEGE OF FINE ARTS. THESIS ADVISOR : MRS. NISA XUTO, 163 PP.

The objective of this study is to find out the cost, benefit and the rate of return on the educational system of The College of Fine Arts. The cost is operationalized in term of private and social cost, the benefit is measured as gains after the graduation. The internal rate of return would influence a person's decision of continuing education and educational plans in the College. The data is collected from a sample group of 503 students and graduates. The analysis is made on average values and in terms of cost and benefit.

The findings are as follow;

1. The private cost of the student for five years is equaled to 178,261 bahts while the social cost for the graduate equals 184,379 bahts.

2. The benefit of the education of graduates at the higher level certificate in art education from the year 1975-1986 at the sample age group of 21-37 years, is the average income per month of 4,127.17 bahts minimum and a maximum of 15,319.79 bahts per month.

3. The private rate of return is 15.75 percent while the social rate of return is 14.86 percent.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต นิสิต ๐-๑-๕
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นิสิต ๐-๑-๕

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ก็ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ นิสา ชูโต ที่กรุณาให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่เคยได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ต่าง ๆ จนผู้วิจัยสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.นงราม เศรษฐพานิช อาจารย์ บุชบา คุณาลิรินทร์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณาจารย์ในวิทยาลัยช่างศิลป์ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมและคัดลอกข้อมูลในการวิจัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ วัชรสุขสว่าง อาจารย์ จันทิมา ไกญจนาท อาจารย์ สุจิตรา มากไมตรี อาจารย์ สุวัฒนา สอนสมบุญ อาจารย์ รัตนา ประชาทัย อาจารย์ มาณี เกียรติกุลวัฒนา ตลอดจนขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษาและนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจในการทำงานวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสมบุญ เตมียาวิชัย คุณพรทิพย์ ไชยใส คุณจักรกฤษณ์ สำราญใจ คุณจันทร์เพ็ญ จิตรวิวัฒน์ คุณสนธยาพร พรจินดา คุณรัตติกร ทิมเจริญ คุณถวัลย์ จันทร์เพ็ง คุณประดับพร ชินวัตร คุณวันดี จงคงคา

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และน้อง ๆ ที่เอาใจใส่และให้กำลังใจสนับสนุนการเรียนของผู้วิจัยมาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษา

พัชรี ผลานุรักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	11
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	12
ตอนที่ 1 ประวัติการจัดการศึกษาของวิทยาลัยช่างศิลป์	12
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทาง การศึกษา	16
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัย ช่างศิลป์	43
ตอนที่ 2 สถานภาพและต้นทุนส่วนบุคคลของนักศึกษา	49
ตอนที่ 3 ต้นทุนทางสังคม	59
ตอนที่ 4 สถานภาพและรายได้ปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นสูง	66
ตอนที่ 5 อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและอัตราผลตอบแทนทาง สังคม	83
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
อภิปรายผลการวิจัย	91
ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก สูตรและตัวอย่างการคำนวณ	107
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	117
ภาคผนวก ค ตารางสถิติ	146
ประวัติผู้เขียน	163

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการจำแนกต้นทุนทางการศึกษา	21
2	แสดงอัตราผลตอบแทนต่อสังคมและต่อบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา	30
3	สถานภาพของนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์	49
4	ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อคนต่อปีของนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์, ปีการศึกษา 2529 จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย	54
5	ต้นทุนทางตรงส่วนบุคคลโดยเฉลี่ยต่อคนต่อปี จำแนกตามชั้นปี	56
6	ต้นทุนทางอ้อมส่วนบุคคล จำแนกตามชั้นปี	57
7	ต้นทุนส่วนบุคคลนักศึกษารวิทยาลัยช่างศิลป์โดยเฉลี่ยต่อคนต่อปี จำแนกตามชั้นปี	58
8	ค่าใช้จ่ายดำเนินการของวิทยาลัยช่างศิลป์ระหว่างปี 2525-2529	59
9	ค่าใช้จ่ายดำเนินการโดยเฉลี่ยต่อคนต่อปี จำแนกตามปีงบประมาณ	60
10	ค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สินโดยเฉลี่ยต่อคนต่อปี	61
11	ต้นทุนทางตรงทางสังคมต่อคนต่อปี จำแนกตามชั้นปี	62
12	ต้นทุนทางตรงทางสังคมต่อผู้สำเร็จ	63
13	ต้นทุนทางสังคมต่อผู้สำเร็จ	64
14	ต้นทุนทางสังคม เปรียบเทียบกับต้นทุนส่วนบุคคล	65
15	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามี 2518-2519 จำแนกตามอายุและเพศ	66
16	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามี 2518-2529 จำแนกตามสถานภาพสมรสและเพศ	67
17	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามี 2518-2529 จำแนกตามงานพิเศษที่ทำระหว่างศึกษาและเพศ	68

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปี 2518-2529 จำแนกตามจำนวนเดือนที่ว่างงานก่อนการทำงานครั้งแรก	69
19	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปี 2518-2529 จำแนกตามอาชีพของบิดา	70
20	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปี 2518-2529 จำแนกตามประเภทของอาชีพ	71
21	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปี 2518-2529 จำแนกตามลักษณะของสถานที่ทำงาน	72
22	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปี 2518-2529 จำแนกตามลักษณะงานพิเศษนอกเหนืองานประจำ	73
23	จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปี 2518-2529 จำแนกตามการพิจารณาผลการตอบแทนจากการศึกษาในวิทยาลัยช่างศิลป์	74
24	รายได้จากข้อมูลที่ยังไม่ได้ปรับของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปี 2518-2529 โดยเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนทั้งก่อนภาษีและหลังภาษี	75
25	แสดงค่าตัวแปร ค่าสัมประสิทธิ์ ค่า beta-coefficient ค่า t และอันดับของตัวแปรทำนายจากสมการถดถอยของรายได้ก่อนภาษี .	80
26	ค่าคาดคะเนรายได้ต่อคนต่อปีก่อนภาษีและหลังภาษีของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปี 2518-2529 จำแนกตามอายุ	81
27	จำนวนนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์ปี 2525-2529 จำแนกตามเพศ ..	147
28	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างขนาดพอเหมาะของนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์ปี 2529 จำแนกตามชั้นปีและเพศ	147
29	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นสูงปี 2518-2529 จำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษาและเพศ	148

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	หมวดรายจ่ายจาก เงินงบประมาณของวิทยาลัยช่างศิลป์ระหว่างปี 2525-2529	149
31	หมวดรายจ่ายจาก เงินนอกงบประมาณของวิทยาลัยช่างศิลป์ระหว่างปี 2525-2529	150
32	แสดงสัดส่วนการลาออก จำนวนปีที่กำหนดให้ เรียนจนสำเร็จและ จำนวนปีโดยเฉลี่ยที่เรียนจริง จำแนกตามรุ่นที่สำเร็จ	151
33	แสดงดัชนีราคาผู้บริโภค (ปี 2519 = 100)	152
34	ค่าเฉลี่ยปีจ่ายทางสังคม เศรษฐกิจ จำแนกตามตัวแปร	153
35	รายได้ของผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งก่อนภาคีและหลังภาคีต่อ คนต่อปี ปี 2521 และ ปี 2530 จำแนกตามอายุ	154
36	ส่วนต่างของรายได้ที่ปรับแล้วของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยช่างศิลป์กับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก่อนหักภาคี ต่อคนต่อปี จำแนกตามอายุ	156
37	ส่วนต่างของรายได้ที่ปรับแล้วของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยช่างศิลป์กับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังหักภาคี ต่อคนต่อปี จำแนกตามอายุ	158
38	อัตราผลตอบแทนต่อสังคมและต่อบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา งาน วิจัยของ Mark Blaug	160
39	อัตราผลตอบแทนภายในของผู้สำเร็จอาชีววะ จำแนกตามแต่ละสถานศึกษา งานวิจัยของ วัชรวิ ธิลาสเดชานันท์	160
40	อัตราผลตอบแทนภายในของการลงทุนทางการศึกษาของวิทยาลัยครู อุดรธานี งานวิจัยของ นิพนธ์ บุญรักษา	161
41	อัตราผลตอบแทนการลงทุนทางการศึกษาส่วนบุคคลในวิทยาลัย เอกชน งานวิจัยของ คณีย์ สถิตธนาวุฒิ	161

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
42	อัตราผลตอบแทน (ค่าเฉลี่ย) ของการฝึกหัดครู งานวิจัยของ พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์	161
43	อัตราผลตอบแทนส่วนสังคมและส่วนบุคคลของการศึกษาชั้นประถม และอุดมศึกษาในประเทศที่กำลังพัฒนา งานวิจัยของ G.PSACHAROPoulos	162

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย